

розслідування в умовах воєнного стану. 2022. С. 146–148.

5. Anastasiia Chupis and Olivera Simic. Defending the Motherland: The Women Fighting for Ukraine. <https://balkaninsight.com/2023/08/01/defending-the-motherland-the-women-fighting-for-ukraine/> (дата звернення: 04.11.2023).

***Гейко Анастасія Олегівна,**
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Кривицький Юрій Віталійович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

На сучасному етапі розвитку корупція в нашій державі досягла високого рівня. Корупція негативно впливає на соціальний процес, становлення демократично громадянського суспільства, а її швидке поширення в соціумі та безпосередньо в органах публічної влади свідчить про недосконалість правових норм, моральних якостей в українському суспільстві, які б ефективно перешкождали такому негативному явищу. Корупція вражає всі сфери суспільного життя та поширенню організаційної злочинності, створює соціальну напругу, виникнення конфліктів, ріст безробіття, уповільнення економічного розвитку та недовіру до органів публічної влади. Корупція реально протистоїть конституційному та суспільному ладу, є причиною небувалого зростання в Україні «тіньової» економіки [1, с. 75].

Саме корупція є однією з причин, що призвела до масових протестів в Україні наприкінці 2013 – початку 2014 років. До причин виникнення корупції в державі відносять: недосконалість політичних інститутів і судової системи, недостатня законодавча база та нерівність розподілу прибутків. Така ситуація передбачає необхідність пошуку нових ефективних шляхів подолання корупції в суспільстві.

Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції належать органи прокуратури та Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) та Національне агентство з питань запобігання корупції. Національне антикорупційне бюро України було створено на

підставі прийняття Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. [2]. Натомість, 19 жовтня 2021 р. на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення статусу Національного антикорупційного бюро України у відповідність з вимогами Конституції України» статус Національного антикорупційного бюро було змінено з правоохоронного органу на центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Національне бюро утворюється і здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інших законів України. Передумовою створення абсолютно нового органу, який би запобігав корупції, став неефективний наявний механізм протидії корупційним проявам в Україні. Як було зазначено в пояснювальній записці до законопроекту, одним зі шляхів підвищення ефективності протидії корупції є інституційна реформа органів, що здійснюють досудове розслідування і кримінальне переслідування у справах про корупційні злочини. Також при прийнятті цього закону та створенні НАБУ було проаналізовано та застосовано міжнародний досвід. З урахуванням досвіду держав, які досягли успіхів у декриміналізації суспільства та подолання системної корупції, пропонується нова форма організації оперативно-розшукових заходів і досудового слідства, яка передбачає за рахунок об'єднання слідчих та оперативних підрозділів створити підрозділ детективів у складі НАБУ, наділити таких детективів повноваженнями зі здійснення як оперативно-розшукових заходів на підставі оперативно-розшукових справ, так і гласних і негласних слідчих (розшукових) дій під час кримінального провадження. Україна не стоїть осторонь проблем протидії організованій злочинності та корупції. Це дасть змогу розширити обізнаність суб'єктів боротьби з корупцією, які зможуть найбільш ефективно та об'єктивно використовувати отриману інформацію для встановлення даних про кримінальне правопорушення, збирання доказів у часті в ньому конкретних осіб і процесуального закріплення фактичних даних щодо обставин злочинної діяльності [3]. Водночас така форма сприятиме мінімізації ризиків витоку інформації щодо осіб, які підозрюються в корупції, та запланованих чи здійснюваних відносно них заходів. На теперішній час очевидно є необхідність реформування правоохоронних органів України шляхом впровадження принципово нового, незалежного, функціонального державного органу.

Таким чином, необхідною умовою подолання корупції в нашій державі є прийняття тих нормативно-правових актів, які дають змогу застосовувати реальні, конкретні заходи щодо запобігання, виявлення та припинення корупційних правопорушень у правозастосовній діяльності. Однак аналіз окремих положень Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» так і не дає відповіді на логічне запитання, яким чином можна швидко, об'єктивно протидіяти корупції в Україні. При цьому деякі

положення зазначеного нормативно-правового акта є колізійними. Більшість правових норм цього законодавчого акта визначають механізми призначення, звільнення з посади керівництва та працівників Національного антикорупційного бюро України, їх прав, обов'язків, особливостей притягнення до відповідальності, соціального та правового захисту, фінансового, матеріально-технічного забезпечення діяльності цього бюро тощо, але зрештою не зовсім відповідають основоположним міжнародним принципам діяльності спеціалізованих органів по боротьбі з корупцією. Тому все ж таки в Україні буде створений ще один державний правоохоронний орган по боротьбі з корупцією, який як й інші буде профінансований з Державного бюджету України, але при цьому навряд чи ситуація щодо боротьби з цим суспільно небезпечним явищем зміниться на краще [4, с. 71].

Список використаних джерел

1. Шинкаренко Н. В. Національне антикорупційне бюро України як суб'єкт запобігання корупції. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 2. С. 74–77.
2. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
3. Практичний посібник щодо роботи з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Guide-final.pdf> с.1-116
4. Юрченко О. М. Національне антикорупційне бюро України: перспективи діяльності. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2014. № 2 (33). С. 69–73.

